

[Landbrugsministeren.]

gende Forslag stillet en Række Ændringsforslag, som efter min Mening ikke paa noget Punkt gør Forslaget bedre. Det ærede Medlem Hr. Kyed, der var Ordfører for Venstre paa dette Omraade, kom da heller ikke nævneværdigt ind paa sine Ændringsforslag. Saa vidt jeg lagde Mærke til, omtalte han kun et eneste Ændringsforslag, nemlig Nr. 23. Et andet af Venstres Ændringsforslag gaar ud paa, at man skal kassere de nuværende Akkordudvalgsformænd og i Fremtiden vælger Jurister. Noget saadant vil jeg anse for at være fuldkommen fejlet og ganske urimeligt over for de Formænd, der sidder ude omkring i Landet, og som nu gennem et brydsomt Arbejde i flere Aar har gavnet Landmændene og de Kreditorer, som har faaet Fordele af Akkordlaan, i betydeligt Omfang — et Arbejde, som de — det tør jeg nok sige — aldrig har faaet Tak for. De er blevet kritiseret af Landmændene, der mener at have faaet for daarlig en Akkord, for lille et Akkordlaan, og de bliver kritiseret af Kreditorerne, fordi disse anser de Procenter, de faar udbetalt, for at være for ringe, glemmende, at hvis de ikke havde faaet en Ordning, havde de slet ingen Penge faaet. Det er den Tak og Paaskønnelse, disse Formænd har faaet; men den Dag de forsvinder, kan man være overbevist om, at baade Kreditorer og Debitorer vil sige: Bare vi kunde have fortsat med denne Lovgivning.

Jeg har fulgt dette Akkordarbejde meget nøje, og jeg tror, det kan siges om samtlige Udvalgsformænd, at de har gjort et fortrinligt Arbejde, som fortjener Paaskønnelse i høj Grad og ikke, at man nu gaar hen og kasserer dem, som Venstre foreslaar her.

Ifølge den Moratoriordning, der foreslaas indført, skal Moratoriebeløbet ved Moratorietidens Ophør i Forhold til Konjunkturerne falde tilbage under de tidligere Forpligtelser til Tilbagebetaling og Forrentning. Her stiller Venstre det Forslag, at i Stedet for, at det skal bestemmes efter Konjunkturerne, skal det afgøres skønsmæssigt af Udvalget. Det maa jeg meget advare imod; Forslaget indeholder, som det er formet, en Opfordring til Landmændene om at passe Jorden, jeg havde nær sagt, saa daarligt som muligt. Der staar nemlig i Venstres Ændringsforslag, at det er den Værdiforøgelse, der efter Moratorietidens Udløb viser sig at være til Stede, som Udvalget kan paalægge Landmanden at forrente i Fremtiden, men sæt nu, at der er foregaaet en Konjunkturværdiforøgelse, men Landmanden har forsømt sin Bedrift,

saa at der ikke er fremkommet nogen Værdiforøgelse for vedkommende Landbrug, saa bliver der ingenting til de paagældende Kreditorer af Moratoriebeløbet. Er det derimod en Mand, der har passet sin Ejendom fortrinligt, maaske endog forbedret den paa en eller flere Maader, og der er fremkommet en mindre Værdiforøgelse paa Grund af Konjunkturerne, kan han komme til at betale eller forrente et meget betydeligt Beløb. Derfor er det ganske urimeligt og uretfærdigt, dels at en Værdiforøgelse fremskaffet ved Landmandens eget Arbejde kan komme til at betyde Tilbagebetaling til Kreditorerne, dels at man overhovedet skal skønne i saadanne Forhold. Det vil i høj Grad animere Landmændene til at passe deres Ejendom daarligt, fordi de saa selv kan faa Fortjenesten af Værdiforøgelse, fremkaldt af Konjunkturerne, og denne Værdiforøgelse kan saaledes fuldkommen undrages Kreditorerne, hvad der naturligvis ikke er den fjerneste Rimelighed i. Det forekommer mig ogsaa at være fuldkommen i Strid med den Stilling, Venstre sammen med os har indtaget til hele Moratorieordningen; der er ganske vist ikke noget bestemt om, at Gælden skal træde i Kraft igen efter Moratorietidens Udløb, men der er vedtaget den Bestemmelse, at i Moratorietiden skal Beløbet forrentes, hvis Konjunkturerne stiger i et vist Forhold. Man er altsaa gaaet ind paa det Princip, at det er Konjunkturerne, der er afgørende for Behandlingen af Moratoriebeløbet. Det rigtige Standpunkt er enten at give Moratorium for en bestemt Tid og efter den Tids Udløb lade Gælden faa sin gamle Virkning — det er det, man har under den nuværende Ordning — eller at sige, at naar Moratorietiden er udløbet, skal der forholdes med Gælden efter Konjunkturerne. En af de to Veje maa man gaa, den her foreslaaede er ganske uholdbar.

Saa foreslaar Venstre, at hele Afsnit IV om Dækning skal udgaa. Venstre har foreslaaet enkelte Ændringsforslag til Afsnit III, og jeg har omtalt et Par Stykker af dem. Jeg gaar ud fra, at man der, hvor man ikke har stillet Ændringsforslag til Paragrafferne, vil stemme for de forskellige Paragraffer. Jeg gør opmærksom paa, at § 32 indeholder en Bestemmelse om, at Vare- og Arbejdskreditorer ved Akkord og Moratorium, naar de ønsker at holde deres Tilgodehavende udenfor, kan faa en Dividende af 20 pCt. udbetalt af Statskassen. Det har Venstre accepteret. Men hvor skal de Penge komme fra, naar man helt afviser Afsnittet om Dækning ved Beskatning af Aktier og Formuer til de Formaal, som